

	Levende schilderijen (voorbereidende les)
Leerjaar:	PO groep 7/8
Type les:	Les door de groepsleerkracht ter voorbereiding op de workshop 'Levende schilderijen' in Rijksmuseum Twenthe.
Lesduur	45 minuten
Omschrijving van de les:	<p>Een les waarbij de kinderen op een verkennende en spelende manier insecten onderzoeken en zich voorbereiden op hun bezoek aan het Rijksmuseum Twenthe.</p> <p>Hoe ga ik om met insecten? Hoe speel ik een rollenspel? Hoe kan ik houding, emotie en mimiek inzetten om een rol te spelen?</p> <p>De kinderen bekijken afbeeldingen van uiteenlopende insecten. Ze bedenken hoe een bepaald karakter zou reageren op zo'n insect. De kinderen bedenken met klasgenoten de emotie, mimiek en motieven van verschillende karakters. Ze leven zich in in een rol. De kinderen voeren een improvisatiespel op voor de rest van de klas. Hierin houden ze rekening met elkaar.</p> <p>De kinderen spelen een improvisatiespel waarin ze verschillende situaties uitbeelden (spelvormen). De kinderen hanteren bewust de spelelementen wie, wat, waar (spelelementen). De kinderen hanteren bewust houding, gebaar, emotie en mimiek in rolobbouw (spelelementen).</p>
Onderwerpen	Insecten, improvisatie
Vakgebied	Kunstzinnige oriëntatie (drama)

Leerinhoud	
TULE kerndoelen 54	De kinderen kunnen een improvisatiespel spelen waarin ze verschillende situaties uitbeelden (spelvormen). De kinderen kunnen bewust de spelelementen wie, wat, waar hanteren (spelelementen). De kinderen kunnen bewust houding, gebaar, emotie en mimiek in rolobbouw hanteren (spelelementen).
TULE kerndoelen 55	De kinderen kijken/luisteren naar en praten over eigen werk en dat van anderen. (reflecteren).

Uitvoering	Levende schilderijen (voorbereidende les)
Lesplanning	<p>Totaal: 45 minuten Inleiding: 10 minuten Opdracht: 30 minuten Reflectie: 5 minuten</p>
Voorbereiding:	<p>Bestudeer dit lesformat. Bestudeer de bijlage: 'Levende schilderijen VL (bijlage 1)' Bestudeer de bijlage: 'Levende schilderijen VL (bijlage 2)'</p>

	<p>Zet de volgende technische materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Computer + beamer • De presentatie: 'Levende schilderijen VL (presentatie)' <p>Zet de volgende materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Print van de 'Levende schilderijen VL (bijlage 1)', waarvan de dieren zijn uitgeknipt (x1) • Print van de bijlage: 'Levende schilderijen VL (bijlage 2)', waarvan alle rollenkaartjes los zijn geknipt (per groep, 4 à 6 lln. per groep, max. 5 groepjes) • Kladpapier • Schrijfgerei <p>Zorg voor voldoende ruimte voorin de klas om een scène te kunnen spelen. Je kan ook een speellokaal gebruiken of de stukjes buiten opvoeren.</p>
<p>Inleiding/ oriëntatie</p>	<p>Vertel: Wij gaan binnenkort naar het Rijksmuseum Twenthe in Enschede. In dat museum gaan we kunstwerken bekijken: allemaal bijzondere schilderijen over wat er allemaal te vinden is in de natuur. Vandaag doen we een les die ons goed voorbereid op ons bezoek: in het museum gaan we bezig met drama, en vandaag in de klas ook.</p> <p>Toon de kinderen de uitgeknipte insecten uit 'Levende schilderijen VL (bijlage 1)'. Stel de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke dieren zie je hier allemaal? • Waar kan je deze dieren vinden? <p>Wij gaan straks een dramaspel doen waarbij we deze dieren gaan gebruiken. Ze zijn geprint op papier, maar je speelt alsof ze echt zijn. En ook echt dit formaat!</p>
<p>Opdracht</p>	<p>Verdeel de klas in groepjes van 4 à 6 leerlingen (maximaal 5 groepjes) en geef elk groepje een dier. Geef iedereen in de groep een willekeurig rollenkaartje uit de bijlage: 'Levende schilderijen VL (bijlage 2)'. Jullie hebben zojuist in je groepje een dier en een rollenkaartje gekregen. De rol die op het kaartje staat, speel jij vanaf nu. Ik wil vragen om goed te onthouden bij wie je in je groepje zit, omdat je met je groep straks het dramaspel gaat spelen. Om goed in je rol te komen, gaan we eest overleggen met iedereen die diezelfde rol heeft:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De hongerige koks • De dierenbeschermers • De ongediertebestrijders • De bange moeders met baby • De overspannen politieagenten • De insectenverzamelaars <p>Je krijgt in dit groepje wat kladpapier, en je beantwoordt als groep de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wie ben je? • Hoe voel je je? • Wat is je humeur? • Hoe kijk je? • Hoe praat je? (oefen alvast je stem!)

	<ul style="list-style-type: none"> • Wat wil je het allerliefst? Wat is je grootste wens? • Waaraan heb je een hekel? <p>Nu iedereen zich ingeleefd heeft in zijn rol, gaan we het spel spelen in de oude groepjes. Het spel is een improvisatiespel. Dat betekent dat we niet van tevoren oefenen wat we zeggen, maar dat je reageert op wat er gebeurt. Luister dus goed naar elkaar, laat elkaar uitpraten en wees degene die je speelt!</p> <p>Dramaspel: Insecten in de goot Voor de docent: In ieder groepje begint het verhaal met twee spelers. Het aangewezen insect ligt 'in de goot', en de eerste spelers zien hem. Wissel af wie als eerste komt: soms beginnen de moeder en de kok, soms de politie en de ongediertebestrijder, etc. Als er een paar zinnen zijn gezegd, wijs dan een nieuwe speler aan uit de groep die zich in het spel begeeft. Zorg ervoor dat elk kind een paar zinnen kan zeggen en moedig ze aan om in hun rol te blijven.</p> <p>De scène is afgelopen als alle spelers aanwezig zijn. Neem als leerkracht hierin de leiding door het einde van het spel te beschrijven met bijvoorbeeld: 'Terwijl de kok de slak nog probeerde te grijpen met één hand, glibberde hij de goot in, en verdween in het riool'. Of: 'De dierenbeschermmer redde de bij door hem in zijn kooitje te stoppen, en de twee leefden nog lang en gelukkig'.</p>
Reflectie	<p>Reflecteer na elk spel met de kinderen en denk na over wat ze hebben gezien. Stel de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke speler viel op? Hoe kwam dat? • Kon je goed onderscheiden wie welke rol had? • Waren er spelers met een bijzondere stem? • Had jij verwacht dat dit spel zo zou eindigen? • Welk deel was het grappigst?
Opruimen	<p>Leg alle spullen en materialen terug op de juiste plek.</p>